

Fatma Seda Şengül

Dr.Öğr.Üyesi, Bursa Uludağ Üniversitesi / Türkiye

fatmasedagurbetoglu@gmail.com & <https://orcid.org/0000-0001-7641-1541>

Dinsel geleneklerin toplumsal, siyasal ve entelektüel hayatı nasıl şekillendirdiği ve bu alanlardan nasıl etkilendiği, günümüz disiplinler arası araştırmalarının merkezinde yer almaya devam etmektedir. Kurucu metinler ve onların değişen yorumları yalnızca inanç sistemlerini biçimlendirmekle kalmaz; aynı zamanda kültürel otoritenin inşasında, ahlaki muhakemenin oluşumunda ve kolektif kimliğin sınırlarının çizilmesinde etkin rol oynayan dinamik unsurlar olarak işlev görür. Çoğulculuk, küreselleşme ve bilgi alanında yaşanan meşruiyet tartışmalarıyla şekillenen çağdaş bağlamda, dinî düşünce hem bir araştırma nesnesi hem de toplumsal dönüşümleri analiz etmede başvurulur kuramsal bir mercek olarak önemini sürdürmektedir.

Bu entelektüel yönelimi temel alan *Oksident*, tarih, felsefe, siyaset teorisi ve sosyal bilimlerle diyalog içinde dinî söylemlere yönelik eleştirel bir düşünsel katkıyı teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Dini, durağan ya da yalıtılmış bir alan olarak değil; daha geniş entelektüel geleneklerle ve kurumsal yapılarla iç içe geçmiş bir olgu olarak ele almayı hedeflemekteyiz.

7. cildimizin ilk sayısında, farklı disiplinlerden beslenen dokuz özgün araştırma makalesi ile iki kitap değerlendirme yazısını siz değerli okuyucularımıza sunmaktan memnuniyet duyuyoruz. Bu çalışmalar, dergimizin akademik derinlik, yöntemsel çeşitlilik ve eleştirel katılım konusundaki kararlılığını yansıtmaktadır.

Musa Gelici'nin makalesi, Oslo'daki cami ve dinî derneklere üye Müslümanlar arasında dışlanma, tehdit ve medya temsillerine dair algıları incelemektedir. "Algılanan İslamofobi Ölçeği"ni kullanan çalışma, toplumsal katılım ve kurumsal yapıların farklı düzeylerine dair açıklamalar

The ways in which religious traditions shape and are shaped by social, political, and intellectual life remain a central concern in contemporary interdisciplinary scholarship. Foundational texts and their evolving interpretations not only inform belief systems but also function as dynamic agents in the construction and contestation of cultural authority, moral reasoning, and collective identity. In the modern context—marked by pluralism, globalisation, and epistemic contestation—religious thought continues to serve as both a subject of inquiry and a lens through which broader societal transformations are analysed.

In keeping with this intellectual agenda, *Oksident* is dedicated to advancing critical engagement with religious discourses through dialogue with the disciplines of history, philosophy, political theory, and the social sciences. Rather than treating religion as a static or isolated domain, we aim to foreground its entanglement with wider intellectual traditions and institutional structures.

We are pleased to present the first issue of Volume 7, featuring nine original research articles drawn from a range of disciplines, accompanied by two incisive book reviews. These contributions collectively reflect the journal's commitment to scholarly depth, methodological diversity, and critical engagement.

Musa Gelici's article investigates perceptions of exclusion, threat, and media representation among Muslims affiliated with mosques and religious associations in Oslo. Utilizing the "Perceived Islamophobia Scale," the study reveals insights into varying levels of societal engagement and institutional structure. The findings underscore the critical role of media, the value of education, and the

sunmaktadır. Bulgular, İslamofobiyle mücadelede medyanın kritik rolünü, eğitimin değerini ve toplumsal farkındalığın gerekliliğini vurgulamaktadır.

Hafize Toparslan, Thomist düşüncenin geç Bizans teolojisindeki izlerini, Demetrios Kydones ve Gennadios Scholarios'un Latince metinlerle kurduğu bağlar üzerinden incelemektedir. Yazar Thomistik geleneğin Latin kökenli teolojik bir miras olmaktan ziyade Grek gelenek içerisinde dönüştürülen teolojik-felsefi boyutunu derinlemesine incelemektedir. Makale, bu figürlerin Batı skolastiğini Bizans Ortodoksluğuna tercüme ederken karşılaştıkları teolojik ve politik direnç noktalarını da başarılı biçimde ortaya koymaktadır.

Öznur Özdemir'in makalesi, Patricia Crone'un İslam tarihçiliğindeki revizyonist yaklaşımının metodolojik önemini ele almaktadır. Crone'un kaynak eleştirisi yöntemlerini ve geleneksel İslam anlatılarına yönelik belirgin kuşkuculuğunu derinlemesine inceleyen çalışma, bu yaklaşımın Batı'daki İslam algısı üzerindeki etkilerini değerlendirmektedir. Çalışmanın odak noktası, Crone'un Arap milliyetçiliğine dair son dönem yazılarından biri olup, bu eser, onun İslam tarihçiliğine ilişkin nihai tutumunu anlamak için bir anahtar olarak sunulmaktadır.

Halil Temiztürk, Ölü Deniz Yazmaları'nın modern Kitab-ı Mukaddes tercümeleri üzerindeki etkisini metin eleştirisi bakış açısıyla incelemektedir. Metinler arası titiz karşılaştırmalar ve açıklayıcı örnekler üzerinden ilerleyen çalışma, Yazmaların Kitab-ı Mukaddes Eleştirisi disipliniinde temel bir kaynak olarak merkezi önemini teyit etmektedir.

Alirıza Farımaç, Amerikan akademisindeki tasavvuf çalışmalarının entelektüel seyrini, özellikle kıta Avrupası oryantalist geleneğinin etkisini incelemektedir. Çalışma, 1970'lere kadar Amerikan akademisyenlerinin büyük ölçüde Avrupa'da hâkim olan tarihsel ve filolojik yaklaşımları benimsediğini ortaya koymaktadır. Ancak, son yıllarda daha dengeli ve bağlama duyarlı yorumlara doğru bir geçiş yaşanmıştır. Makale, klasik oryantalizmin indirgemeci eğilimlerini aşmada içeriden bakış açılarının önemini vurgulamaktadır.

Mürsel Özalp, Katolik Kilisesi'nin 19. yüzyıl sonlarından günümüze Siyonizm karşısındaki çeşitli tutumlarını ve Kutsal Topraklar politikasındaki dönüşümlerini tarihsel belgelerle

necessity of societal awareness in countering Islamophobia.

Hafize Toparslan explores the influence of Thomist thought in late Byzantine theology by examining the intellectual connections established by Demetrios Kydones and Gennadios Scholarios with Latin theological sources. Rather than treating Thomism merely as a Latin intellectual heritage, the author skillfully traces its transformation within the Greek tradition. The article highlights both theological and political tensions that arose in the process of integrating Western scholasticism into Byzantine Orthodoxy.

Öznur Özdemir's contribution addresses the methodological significance of Patricia Crone's revisionist approach to Islamic historiography. Through an in-depth examination of Crone's source-critical methods and her pronounced skepticism toward traditional Islamic narratives, the article assesses the implications of her work for perceptions of Islam in the West. A focal point of the study is one of Crone's later writings on Arab nationalism, presented as a key to understanding her final position on Islamic historiography.

Halil Temiztürk provides a textual-critical analysis of the impact of the Dead Sea Scrolls on modern Bible translations. Through meticulous intertextual comparisons and illustrative examples, the study reaffirms the Scrolls' centrality as a critical resource in Biblical Criticism.

Alirıza Farımaç traces the intellectual trajectory of Sufism studies in American academia, particularly the influence of the continental European orientalist tradition. The study finds that, until the 1970s, American scholars largely mirrored historical and philological approaches dominant in Europe. However, recent decades have witnessed a shift toward more balanced, context-sensitive interpretations. The article highlights the importance of insider perspectives in overcoming the reductive tendencies of classical orientalism.

Mürsel Özalp examines the Catholic Church's evolving stance toward Zionism from the late 19th century to the present, drawing on a wide range of historical documentation. Particular attention is given to the discursive transformations following the Second Vatican Council, including the increasing rapprochement between the Vatican and the State of Israel.

destekleyerek sunmaktadır. Çalışma içerisinde özellikle II. Vatikan Konsili sonrası Vatikan-İsrail yakınlaşması çerçevesinde gelişen söylemsel değişim ile politik tavır arasındaki gelişmelerin altı çizilmektedir.

Yusuf Dinçel, Agudas İsrail hareketinin 20. yüzyıl başında Ortodoks Yahudilik içinde siyasi bir aktöre dönüşmesini, dinî otorite, cemaat yapısı ve uluslararası Yahudi siyaseti bağlamında ele almaktadır. Agudas İsrail, Siyonist hareketin seküler ve milliyetçi tarzına karşı alternatif bir arayış içerisinde. Filistin'i tarihsel bir yurt olarak değil, Tanrı'nın kutsal saydığı bir toprak olarak değerlendirerek, oradaki Yahudi mevcudiyetinin dinî temellere dayanması gerektiğini iddia etmektedir. Bu doğrultuda çalışma içerisinde Agudas İsrail ve Siyonist yapılanma arasındaki çatışmalar derinlemesine konu edilmektedir.

Bayram Çınar, Pascal'ın düşüncesi üzerinden inanmanın rasyonelliğini tartışmakta; sağduyu, akıl ve kalp arasında kurduğu dengeyle inancın yalnızca metafizik değil aynı zamanda epistemolojik bir zemine de sahip olabileceğini göstermektedir. Bu hususta çalışma içerisinde çeşitli örnekler üzerinden Tanrı'ya inanmanın mı yoksa inanmamanın mı daha makul olduğu tartışılmaktadır. Bilhassa sağduyunun kişiyi inanma noktasındaki motivesinin bir coğrafya ya da düşünce sistemine has olmadığı, evrensel bir tavır olduğu çalışmanın odak noktalarından birisidir.

Merve Yetim ve Dursun Ali Aykıt'ın ortak çalışması, Yahudi Şabat geleneğinin tarihsel dönüşümünü ele alırken Tanah literatürü ve daha sonraki süreçte şekillenen Talmudi gelenekteki izleri takip etmektedir. Yazarlar, Şabat'ın siyasi çalkantılar ve sürgün deneyimleri tarafından şekillendirilen dinamik ve uyarlanabilir bir gelenek olduğunu güçlü bir şekilde savunmaktadır.

Bu sayımızda yer alan her bir çalışma, farklı dinî geleneklerin tasvirî, eleştirel, karşılaştırmalı veya çözümlü bakış açılarıyla incelenebileceğini göstermekte; *Oksident*'in akademik ilkeleriyle uyumlu biçimde okuyucuyla buluşturmaktadır. Emegi geçen tüm yazarlarımıza, değerli zamanlarını ayıran hakemlerimize ve gönüllülük ilkesiyle dinlenmeksizin çalışan teknik ekibimize teşekkür eder; yeni sayılarda yeniden görüşmek dileğiyle hepinizi saygıyla selamlarız.

Yusuf Dinçel's article explores the emergence of Agudas Israel as a political force within Orthodox Judaism in the early twentieth century, situating this development within broader debates concerning religious authority, communal organisation, and international Jewish political dynamics. The movement positioned itself in deliberate opposition to the secular and nationalist currents of Zionism, articulating a theological vision in which the Land of Palestine was not merely a historical homeland but a divinely consecrated territory. Within this framework, Agudas Israel contended that any Jewish presence in the region ought to rest upon religious—not political or nationalist—foundations. The study provides a nuanced examination of the ideological frictions and institutional conflicts that arose between Agudas Israel and the Zionist establishment.

Bayram Çınar explores the rationality of belief through the lens of Blaise Pascal's thought, offering a nuanced examination of how faith is anchored not only in metaphysical considerations but also in epistemological reasoning. Drawing on a range of examples, the article engages with the question of whether belief in God or disbelief is more reasonable. A central focus is the argument that common sense, as a universal disposition motivating belief, transcends geographical and intellectual boundaries.

In their collaborative article, Merve Yetim and Dursun Ali Aykıt trace the historical evolution of the Jewish Shabbat tradition, from its biblical foundations in the Tanakh to its elaboration in Talmudic literature. The authors compellingly argue that the Shabbat is a dynamic, adaptive tradition shaped by political upheavals and diasporic experiences.

Collectively, the contributions in this issue reflect the journal's dedication to examining religious traditions through descriptive, critical, comparative, and pluralistic lenses. We extend our sincere gratitude to the authors, the peer reviewers who generously lent their expertise, and the technical team whose voluntary efforts made this issue possible.

With warm regards and anticipation for future engagements, we respectfully offer this issue to our esteemed readership.